

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Комітет з питань організації державної влади, місцевого
самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної
Ради України
Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
Фонд інституційного розвитку української науки
ВГО «Ліга інтернів»
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)
Краківський політехнічний університет ім. Тадеуша Костюшко
(Польща)
Караденізський технічний університет (Туреччина)

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЧАСТИНА ПЕРША

КИЇВ 2023

Рекомендовано до друку Вченою радою КНУБА, прот. № 10 від 26.06.2023 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)

Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)

Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі (Німеччина)

Скрипнюк О.В. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України

Тарута С.О. – народний депутат України, Президент Асоціації народних депутатів України

Андрєєв С.О. – д.н.держ.упр., проф., КНУБА

Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА

Йелда Айдин Тюрк – PhD, доц., Караденізський технічний ун-т (Туреччина)

Згурська В.Л. – к.п.н., доц., КНУБА

Карпунцов В.В. – д.ю.н., проф., КНУБА, ВГО «Ліга інтернів»

Кобиларчик Ю. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)

Ковальчук О.М. – к.ю.н, доц, КНУ імені Тараса Шевченка

Малкевич А. – д.п.н., проф. (Польща)

Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА

Мамонтов І.О. – к.ю.н., проф., Заслужений юрист України, КНУБА

Марченко М.В. – к.ю.н., Фонд інституційного розвитку української науки, КНУБА

Ноняк М.В. – к.е.н., Інститут держави і права імені В.М. Корецького, КНУБА

Оніщенко Н.М. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України

Перегуда Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА

Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА

Тригуб Р.М. – к.т.н., доц., КНУБА

Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА

Шебек Н.М. – д.арх., проф., КНУБА

Ярощук І.В. – к.і.н., доц., КНУБА

Рецензенти:

Безклубий Ігор Анатолійович – доктор юридичних наук, професор

Дьомін Микола Мефодійович – доктор архітектури, професор

Урбаністичний форум. Зб. наук. пр. За мат. міжнародних наукових конференцій «Просторове планування» (28 квітня 2023 р.) та «Будівельне право» (5 травня 2023 р.). В 2-х ч. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2023. Частина 1. 240 с.

ЗМІСТ

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОБРАЗ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЇЇ ВІДНОВЛЕННЯ

Устінова І., Плешкановська А.

Повоєнне відновлення житлової забудови України: проблеми, досвід, перспективи 6

Пилипенко О.

Політика уряду України у галузі культури та національного відродження 14

Сингаївська О., Гузєєв А.

Правові аспекти охорони культурної спадщини в Україні та країнах Європейського Союзу (на прикладі Німеччини та Словенії)..... 19

Шебек Н., Ніколаєв М.

Особливості архітектурно-планувальної організації середовища життєдіяльності людей похилого віку 24

Апостолова-Сосса Л., Семенова В.

Район для миру. Кудрявець, виклики війни та пошук відповідей..... 28

Шебек Н., Романюк А.

Довгострокові сценарії просторового розвитку міста Моршин..... 39

Бачинська Л.

Вплив воєнно-політичної ситуації в Україні на напрямки відновлення міст (на прикладі м. Попасна) 45

Бауман Ю., Панібудьласка А.

Деякі ціннісні моменти просторового планування 50

Гедін М.

Аналіз та оцінка туристичного потенціалу міста Києва : методологічний аспект 55

Шебек Н., Рашківська К.

Проблеми і орієнтири просторового розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області 60

Згурська В.

Уроки європейської політики згуртованості для збереження стабільності політичних систем..... 67

Лукьянов О.

Концепція Еллен Кей «етика через естетику» та її реалізація в урбаністичному проєкті шведських соціал-демократів «Дім для народу»..... 72

Семко В., Басва Ю.	
Всеукраїнський перепис населення у контексті просторового планування та сучасних політичних реалій	75
Стеценко С., Гаврильченко О.	
Туристична політика післявоєнної Японії: політико-історичні аргументи для України.....	79
Шилова Т.	
Підвищення ефективності роботи громадського транспорту для забезпечення сталої мобильності в містах	84
Ярошук І.	
Нові підходи в концепції відбудови зруйнованого житла.....	89
Комова О.	
Система соціального захисту населення міста Києва : переваги та недоліки.....	96
Бачинська О.	
Русифікація Маріуполя	102
Бондаренко О.	
Інвестиційний потенціал міст.....	109
Шебек Н., Дерна Р.	
Еволюційно-генетичний аналіз річки Почайни та її зв'язок з однойменним парком у м. Києві.....	114
Валівко А.	
Особливості політики відбудови руйнувань, завданих повномасштабним російським вторгненням	123
Козак С.	
Принципи та методи визначення зон охорони пам'яток культурної спадщини на прикладі пам'ятки національного значення «Земляні укріплення Єлизаветинської фортеці» в м. Кропивницький	126
Лепешко А.	
Екологічні заходи при трансформаційних етапах транспортної інфраструктури в населених пунктах.....	129
Мигун М.	
До питання реалізації європейської системи місцевого самоврядування у післявоєнний період	134

БУДІВЕЛЬНЕ ПРАВО

Апанасенко К.	
Про окремі законопроектні ідеї у галузі містобудування у світлі практики ЄСПЛ	138

Батанов О.	
Тенденції розвитку муніципального права у вимірі містобудівної діяльності: концептуальний аспект	143
Пилипенко О.	
Законодавство України про правовий статус тимчасово окупованих територій.....	150
Сердюк Н., Мартиненко А.	
Науково-інноваційні освітні центри в умовах післявоєнного відновлення міст і регіонів України	158
Чернега В.	
«Підмурок» механізму правового регулювання містобудівної діяльності в Україні.....	163
Бабюк А.	
Міжнародно-правове регулювання правочинів з іноземним елементом.....	169
Кулеба О., Філіпович О.	
Правові засади забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій	172
Мамонтов І.	
Міжнародно-правовий досвід особливостей повоєнного відновлення зруйнованих територій	180
Машков К.	
Особливості регулювання трудових відносин в умовах пандемії	185
Медвідь М., Красун А., Світановська Т.	
Екологічна безпека України: питання теорії та історіографії	188
Мироненко В.	
Контроль над ракетно-ядерним озброєнням як міжнародно-правовий фактор прискорення відбудови України	195
Павлова В., Похиленко І.	
Особливості правового статусу товариства з обмеженою відповідальністю на відміну від інших організаційно-правових форм господарювання.....	199
Семко В.	
Понятійно-категоріальний апарат комплексної правової характеристики рекреаційної зони	205
Khalabudenko O.	
Legal regime of public property: experience of european jurisdictions	219
Ярошук І.	

Правовий аспект у забезпеченні екологічної безпеки будівельних матеріалів	226
<i>Продан І.</i>	
Антикорупційна складова політики відновлення України.....	234
<i>Халява В.</i>	
Державно-приватне партнерство у політиці житлового забезпечення учасників бойових дій: зарубіжний досвід та законодавчі перспективи	237

Наталія Сердюк,

доктор юридичних наук, професор, кафедра політичних наук і права,

ORCID 0000-0003-4279-4294

Аліна Мартиненко, магістрантка ОП

«Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування»,

Київський національний університет будівництва і архітектури,

НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ЦЕНТРИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ МІСТ І РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.

Успішна адаптація в процесі активної вертикальної професійної мобільності залежить від якості отриманої певної професійної освіти або перепідготовки і придбаних при цьому управлінських, лінгвістичних, інформаційних, міжкультурних та інших компетенцій. Ці компетенції обслуговують процес освоєння і застосування професійних знань, що постійно розвиваються, підтримуючи конкурентоспроможність сучасних працівників-професіоналів. Під якістю освіти розуміється не тільки градація за рівнями освіти (професійно-технічна, вища, післядипломна), але і набір компетенцій, які виходять за рамки виключно вузькопрофільної спеціалізації, що оснащують молодого працівника практико-орієнтованими знаннями ефективної поведінки на ринку праці.

Таким чином, інститут освіти в цілому і компетентісний підхід до освіти, зокрема, є механізмом, що сприяє управлінню, контролю та подоланню ризиків, які виникають у процесі переходів всередині професії і під час зміни професії [1]. Компетентісний підхід поглиблює, розширює і доповнює академічний, та відповідає умовам ринкового господарювання, оскільки передбачає орієнтацію на формування поряд з професійними знаннями, уміннями та навичками розвиток універсальних здібностей та ключових компетенцій разом із професійними технологіями, які відповідають потребам ринку праці. У наукових дослідження необхідно сконцентруватися на вивченні довгострокових результатів від якості отриманої освіти і подальшої освітньої активності людини з точки зору їхньої ефективності в управлінні та подоланні

адаптаційними ризиками в процесі професійної мобільності.

Таким чином, інноваційна освіта можлива лише в результаті комплексу перетворень у змісті освіти, управлінні знаннями, технологіях освіти, мотивуванні й оцінці її якості. У сучасних умовах створення інноваційної моделі вищої освіти в країні вимагає значних зусиль за такими напрямками: вдосконалення системи управління вищою освітою; зміна змісту та організації навчального процесу; впровадження в навчально-виховний процес інноваційних освітніх технологій; створення систем менеджменту якості освіти; розвиток інноваційних форм інтеграції освіти, науки і виробництва; створення нових моделей закладів вищої освіти; підвищення ефективності наукових досліджень у закладах вищої освіти; вдосконалення кадрового потенціалу вищої школи.

Освіта є складовою частиною духовності людини і від її рівня залежить якість людських ресурсів певної держави. У добу інформаційних технологій неможливо вважатися цивілізованою державою без наявності освітнього комплексу, визнаного здійснювати високоефективну підготовку громадян.

Необхідно активно переходити на нові технології в освіті. Вона повинна набути рис індустріальності. Школи варто перетворити на центри, подібні технопаркам, академістечкам, які повинні розташовуватися у національних парках або заповідних зонах. У таких центрах можна здійснити концентрацію сучасних технічних засобів, чого не дозволяють зробити наші школи-маломірки, та університетські корпуси стиснуті житловими і виробничими кварталами. У таких територіально виділених комплексах, науково-інноваційних центрах, з'явиться можливість розмістити та ефективно їх використовувати лекційні, комп'ютерні, сервісні і виставочні комплекси, об'єднати в собі організації, фірми, об'єднання, що охоплюють весь цикл здійснення інноваційної діяльності від генерації нових ідей до випуску й реалізації наукоємної продукції.

Технопарки вперше з'явилися в США у Стенфордському університеті як результат збільшення кількості студентів після Другої світової війни та проблем з фінансуванням навчального закладу. З огляду на те, що університет володів великою ділянкою землі, яку не мав права

продавати її, керівництвом навчального закладу було прийнято рішення здавати землю в довгострокову оренду для використання в якості офісного парку. Орендарями могли виступати тільки високотехнологічні компанії, що дозволило забезпечити роботою випускників університету, а також розв'язати проблему дефіциту висококваліфікованих фахівців. Тим самим, навчальний заклад став отримувати дохід, а компанії могли скористатися лізинговими інструментами. Ідея Термана і її реалізація на території Стенфордського університету стали початком Кремнієвої (Силіконової) долини. (Англ. The Father of Silicon Valley) [2]. У Європейських країнах аналогічні наукові парки почали з'являтися у 70-х роках ХХ ст. Але, на відміну від технопарків США, вони розвивалися повільно, забезпечуючи наукові центри та університети набором необхідних послуг, сприяли пошуку інвесторів.

Технопарки створюються великими науковими центрами на спеціально відведених для них упоряджених територіях, які насичені першокласною інженерною, науково-виробничою, інформаційною і соціальною інфраструктурою.

У межах технопарків можливе створення венчурних фірм і венчурних фондів, основною діяльністю яких є проведення дослідно-конструкторських досліджень і розробка нових наукоємних ідей, які можна застосувати на практиці. Поняття венчурного бізнесу, як новий вид підприємницької діяльності, при якому фінансується підприємство, що працює над введенням у виробництво певної новації, увійшло в український діловий світ порівняно недавно. Це фірми або компанії, що займаються реалізацією ризикованих бізнес-проектів, серед яких, бізнес-ідеї, фірми-start-up, фірми-новачки, фірми-експансери.

Більшість цивілізованих держав вже сьогодні вкладають значний відсоток бюджету на розвиток і реформування освіти і науки за новими вимогами і стандартами сформованими у ХХІ ст. розуміючи неминучість переходу до нової освітньої системи.

Тому технопарки забезпечать основні напрями наукової діяльності безпосередньо КНУБА: підвищення якості архітектурних рішень і ефективності будівництва; створення ефективних будівельних конструкцій і вдосконалення методів їх розрахунку; удосконалення

технологій, організації, економіки та управління будівництвом та реконструкцією об'єктів; розробка ресурсозберігаючих технологій, виконання будівельно-монтажних робіт у складних умовах будівництва; створення, удосконалення та експлуатація будівельної техніки; підвищення ефективності інженерно-геодезичних робіт в будівництві; охорона праці та навколишнього середовища.

У таких центрах повинні працювати не лише педагоги, а й медики, інженери і фахівці різних напрямів діяльності – це індустрія виховання підрастаючого покоління заснована не тільки на теорії, а й на практичному застосуванні. Сьогодні про таке виховання і навчання взагалі не говоримо, а повинні піклуватися про майбутнє нашої країни, про наших дітей. Саме вони продовжать будувати соціальну, правову, постіндустріальну державу, основу якої в наших силах закласти вже сьогодні, тим самим забезпечивши собі гідну старість.

В сучасній Україні створення таких наукових центрів стало можливим у зруйнованих містах. Відновлення яких, вимагає і дозволить застосування новітніх технологій просторового планування, як мегатренд впливу на розвиток сучасної соціальної держави у найближчі десятиліття відкриває можливість будівництва нових міст з новими сучасними функціями, в яких не буде проблем, що дісталися нам від архітектурних особливостей колишнього містобудування.

Державна соціальна політика України повинна взяти курс на перетворення рукотворного середовища соціуму, що оточує його, у бік впровадження новітніх архітектурних та містобудівних ідей і рішень, що прикрашають і полегшують життя людини, а також спрямованих на модернізацію виробництв, що взаємодіють з освітою та забезпечують високу комфортність робочого процесу для людини і гармонійну взаємодію цих виробництв із середовищем.

Відповідно до Цілей сталого розвитку (2015-2030 роки), схвалених на Саміті ООН у вересні 2015 року, на основі Європейської соціальної хартії було схвалено Стратегію подолання бідності (Розпорядження Кабінету Міністрів України 16.03.2016 № 161-р), у якій визначено напрями соціальної підтримки, що здатні створити основу для інтеграції безробітних у національний ринок праці та сприятимуть зниженню

масштабів бідності: бронювання робочих місць, професійне навчання і перенавчання (перехід вищої освіти від парадигми «освіта на все життя» до парадигми «освіта впродовж усього життя»), юридичне консультування, професійно-орієнтаційна робота, проведення спеціалізованих ярмарків вакансій, стимулювання самозайнятості, підтримка (фінансова, юридична, навчальна) у відкритті власної справи, надання психологічної допомоги тощо [3]. Доцільна розробка загальнонаціональних, регіональних, галузевих і міжгалузевих програм підготовки фахівців за інноваційно орієнтованими спеціальностями.

Інноваційна освіта можлива лише в результаті комплексу перетворень у змісті освіти, управлінні знаннями, технологіях освіти, мотивуванні й оцінці її якості. У сучасних умовах створення інноваційної моделі вищої освіти в країні вимагає значних зусиль за такими напрямками: вдосконалення системи управління вищою освітою; зміна змісту та організації навчального процесу; впровадження в навчально-виховний процес інноваційних освітніх технологій; створення систем менеджменту якості освіти; розвиток інноваційних форм інтеграції освіти, науки і виробництва; створення нових моделей закладів вищої освіти; підвищення ефективності наукових досліджень у закладах вищої освіти; вдосконалення кадрового потенціалу вищої школи.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 р. № 1401-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1401-19> (дата звернення: 15.05.2023).

2. Carolyn E. Tajnai, manager Stanford computer forum Stanford university, California, 94305 USA. May, 1985. URL: <http://surl.li/kcuzg> (дата звернення: 15.05.2023).

3. Як ООН підтримує Цілі сталого розвитку в Україні. Організація Об'єднаних Націй Україна: веб-сайт. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>; Про схвалення стратегії подолання бідності: Розпорядження Кабінету Міністрів України 16.03.2016 № 161-р. URL: <http://surl.li/kcuza> (дата звернення: 15.05.2023).